

Z á z n a m
z rokovania Archeologickej rady
zo dňa 8. februára 2010 na MK SR v Bratislave

Prítomní: PhDr. Igor Bazovský, PhD., PhDr. Peter Bednár, CSc., PhDr. Július Béreš, CSc., PhDr. Marcela Ďurišová, PhDr. Jozef Labuda, CSc., PhDr. Branislav Lesák, PhDr. Marta Mácelová, PhDr. Karol Pieta, DrSc., prof. PhDr. Tatiana Štefanovičová, CSc.

Za MK SR: Ing. arch. Pavol Ižvolt, Ing. Iveta Kodoňová, JUDr. Mgr. Tomáš Michalík, Mgr. Mária Medvecká, tajomníčka AR

Prizvaný k bodu 1 za Pamiatkový úrad SR: Mgr. Slavomír Katkin

Neprítomní: PhDr. Peter Baxa, prof. Jozef Bujna, CSc. (ospravedlnení)

Rokovanie otvoril a viedol predseda rady PhDr. K. Pieta, DrSc. (ďalej len „predseda“).

Archeologická rada (ďalej len „AR“) prerokovala nasledovné body programu:

1. Návrh na zmenu vyhlášky č. 16/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o ochrane pamiatkového fondu (ďalej len „vyhláška“)
2. Vyhodnotenie archeologickej činnosti za rok 2009 a Plán archeologickej činnosti na rok 2010
3. Oprávnenia na vykonávanie archeologického výskumu pre právnické osoby
4. Rôzne

K bodu 1:

JUDr. Mgr. T. Michalík predstavil návrh vyhlášky upravený podľa pripomienok odboru legislatívy a práva.

AR návrh vyhlášky prerokovala, s jeho znením súhlasí s tým, že odporúča upraviť návrh nasledovne:

- § 1 písm. a: minimálne rozmery fotografie v tlačenej podobe zmeniť na „6 x 9 cm“ a rozlíšenie určiť údajom „najmenej 1500x1250“,
- § 8 ods. 1 písm. d: doplniť v prípade archeológie slová „ukončenej diplomovou prácou v odbore“,
- § 13 ods. 4: vypustiť pri dokumentácii archeologického výskumu „pevnú väzbu“,
- § 16 písm. e: nahradiť slová „archeologického náleziska“ slovami „plochy archeologického výskumu“ pri výškopisnom a polohopisnom zameraní na mape,
- § 16 písm. i: vypustiť slová „a nehnuteľných“ z inventarizačného súpisu archeologických nálezov vo forme prírastkového katalógu (ponechať len hnutelné),
- § 16 písm. m: administratívnu agendu vypustiť a uviesť namiesto nej: rozhodnutie alebo stanovisko KPÚ, stanovisko AR, zápisnice z komisií, oznam o začatí a ukončení výskumu,
- § 16 písm. q vypustiť a nahradiť ho vetou v osobitnom odseku: „Prílohou tlačenej verzie je stanovisko pamiatkového úradu k dokumentácii výskumu.“

K bodu 2:

AR prerokovala Vyhodnotenie archeologickej činnosti za rok 2009 a materiál vzala na vedomie s týmito pripomienkami:

- Viaceré oprávnené právnické osoby neodovzdávajú Archeologickému ústavu SAV výskumnú dokumentáciu podľa § 39 ods. 9 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov na vedenie Centrálnej evidencie archeologických nálezísk SR (§ 41 ods.1).

- Balneologické múzeum v Piešťanoch: uviedli meno predošlého garanta AR, neodovzdávajú Archeologickému ústavu SAV výskumnú dokumentáciu.
- AA Terra Antiqua: chýba vyhodnotenie výskumov, mená garantov, a i.
- Archeológia Zemplín: komunikujú len s jedným z určených garantov AR, neinformujú PhDr. J. Béreša, CSc.
- Ithaka BB: neuviedli mená garantov AR, ich komunikácia s garantmi AR je nedostatočná. Investor nepustil garantov AR na hrad Víglaš, kde spoločnosť realizuje archeologický výskum.
Ing. I. Kodoňová informovala AR, že Pamiatková inšpekcia MK SR zaradí v prvom polroku do plánu svojej činnosti vykonanie štátneho dohľadu na hrade Víglaš na základe informácií členov AR o postupe prác. Obhliadku urobí v spolupráci s AR vzhľadom na problémy s povolením vstupu členov AR.
- Via Magna: komunikujú len s jedným z určených garantov AR, neinformujú PhDr. K. Pietu, DrSc.

AR odporúča MK SR, aby oboznámilo dotknuté právnické osoby s uvedenými pripomienkami a požiadalo ich o nápravu.

AR prerokovala Plán archeologickej činnosti na rok 2010 a materiál vzala so súhlasom na vedomie s týmito pripomienkami:

- Pamiatkový úrad SR: pri niektorých výskumoch neuviedli meno vedúceho výskumu s osobitnou odbornou spôsobilosťou (len odborných pracovníkov bez osobitnej odbornej spôsobilosti), pri niektorých výskumoch neuviedli meno garanta AR.
- Mená garantov AR neuviedli: SNM, Malokarpatské múzeum v Pezinku, Podtatranské múzeum v Poprade, Vlastivedné múzeum v Trebišove, Východoslovenské múzeum Košice, Záhorské múzeum v Skalici, AA Terra Antiqua, Ithaka BB.

AR odporúča MK SR, aby požiadalo PÚ SR o doplnenie plánu podľa pripomienok AR a aby pripomenulo tým, ktorí neuviedli mená garantov, potrebu komunikovať s určenými garantmi a uvádzať ich mená v tabuľkách o terénnej archeologickej činnosti.

K bodu 3:

Mgr. M. Medvecká (ďalej len „tajomníčka“) informovala AR, že:

- MK SR oznámilo určenie členov AR za garantov spoločnostiam VIA MAGNA, s.r.o. a ACHILLES ARCHAEOLOGY, s.r.o., uvedené spoločnosti splnili podmienky stanovené na základe pripomienok AR v rozhodnutiach MK SR o vydaní oprávnenia na vykonávanie archeologického výskumu, PhDr. I. Bazovský potvrdil, že spoločnosť ACHILLES ARCHAEOLOGY garantov pozvala na obhliadku ich priestorov a tieto sú vyhovujúce.
- MK SR odňalo oprávnenie na vykonávanie archeologického výskumu Stredoslovenskému múzeu v Banskej Bystrici z dôvodu, že od 1. novembra 2009 nezamestnáva fyzickú osobu s osobitnou odbornou spôsobilosťou.

Tajomníčka predložila na rokovanie AR žiadosť dvoch právnických osôb o vydanie oprávnenia na vykonávanie archeologického výskumu, doručené MK SR v januári 2010:

- Krajské múzeum v Prešove (zriaďovateľ VÚC): zamestnanec múzea v hlavnom pracovnom pomere na dobu neurčitú (ustanovený pracovný čas 40 hodín týždenne) od roku 2005 Mgr. Mário Comisso získal osvedčenie o osobitnej odbornej spôsobilosti (vydané MK SR pod reg. č. 097 v decembri 2009), múzeum zamestnáva aj kvalifikovaného konzervátora a reštaurátora na dobu neurčitú a vlastní depozitárne priestory na uloženie archeologických nálezov.

- Archaeoservices s. r. o., so sídlom v Bratislave: žiadosť doložili dokladom o právnej subjektivite (výpis z obchodného registra), dokladmi o zabezpečení vykonávania výskumu prostredníctvom fyzických osôb s osobitnou odbornou spôsobilosťou (zamestnanci s osvedčením o osobitnej odbornej spôsobilosti Mgr. M. V. G. Comotti v hlavnom pracovnom pomere na dobu neurčitú plný pracovný úväzok 40 hodín týždenne – osvedčenie vydané MK SR pod reg. č. 096, Mgr. Michal Takács v pracovnom pomere na dobu neurčitú čiastočný pracovný úväzok 20 hodín týždenne – osvedčenie vydané MK SR pod reg. č. 095), ďalej doložili aj pracovné zmluvy s archeológmi bez osvedčenia o osobitnej odbornej spôsobilosti, doklad o zaistení konzervátorských prác (zmluva s Vierou Szárazovou SAVE, IČO: 35367849) a doklad o zaistení nebytových priestorov (archívu zabezpečeného alarmom proti neoprávnenému vstupu a požiaru) na ukladanie archeologických nálezov v administratívnej budove v Bratislave.

AR vzala informácie na vedomie a prerokovala žiadosti Krajského múzea v Prešove a spoločnosti Archaeoservices s. r. o. AR konštatovala, že obe právnické osoby spĺňajú podmienky stanovené zákonom, preto vzala na vedomie vydanie oprávnenia na vykonávanie archeologického výskumu uvedeným právnickým osobám a žiada MK SR, aby im oznámilo, že určila za ich garantov týchto členov AR:

Krajské múzeum v Prešove – PhDr. Július Béreš, CSc., Archaeoservices, s. r. o.
– prof. PhDr. Tatiana Štefanovičová, CSc. a PhDr. Branislav Lesák.

K bodu 4:

JUDr. Mgr. T. Michalík informoval AR, že:

- Minister kultúry SR sa v decembri 2009 písomne obrátil na ministra vnútra SR s apelom, aby personálne a kompetenčne posilnil zložky Policajného zboru zodpovedné za boj s nelegálnymi činnosťami namierenými proti kultúrnemu dedičstvu, vrátane vykrádania archeologických nálezísk a obchodovania s takto získanými predmetmi. Minister vnútra SR v januári 2010 v odpovedi na tento list ministra kultúry SR ubezpečil, že Ministerstvo vnútra SR si je vedomé medzinárodných záväzkov Slovenska v oblasti kultúrneho dedičstva vyplývajúcich z viacerých ratifikovaných medzinárodných dohovorov a Policajný zbor venuje tzv. kultúrnej kriminalite vrátane nelegálnej archeológie dostatočnú pozornosť. V liste informoval aj o personálnom a organizačnom zabezpečení riešenia takýchto prípadov.
- Archeologický ústav SAV v januári t. r. požiadal MK SR o usmernenie vo veci postupu v prípade povrchového prieskumu, zberu a vyhľadávania nálezov mimo kultúrnych pamiatok alebo pamiatkových území, ako aj v prípade terénneho výskumu na vedecké alebo dokumentačné účely. MK SR vyjadrilo v odpovedi právny názor zhodný s odporúčaním AR uvedeným v zázname z rokovania AR z 19. novembra 2009, t. j. v súlade s obsahom Európskeho dohovoru o ochrane archeologického dedičstva uplatňovať postupy povoľovania a kontroly vykopávok, a to krajským pamiatkovým úradom ako kompetentným orgánom štátnej správy prvého stupňa podľa § 11 zákona č. 49/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov. Povrchový zber a nedeštruktívna prospekcia oprávnenými právnickými osobami sa podľa § 39 ods. 6 zákona nepovažuje za nepovolený výskum a MK SR odporučilo neformálne oznámiť takéto aktivity krajskému pamiatkovému úradu.

AR vzala informácie na vedomie.

Predseda pripomenul nutnosť ešte pred novou výskumnou sezónou vyriešiť otázku nálezov a manipulácie s nimi v zmysle §40, ods. 3, kde KPÚ, vzhľadom na všeobecne potrebnú operatívnu záchranu archeologických nálezov, mali podľa

usmernenia PÚ, osloviť vybrané odborné inštitúcie a požiadať ich v tomto smere o spoluprácu v zmysle uvedeného paragrafu.

Bratislava 8. februára 2010

Zapísala: Mgr. M. Medvecká
tajomníčka rady

Schválil: PhDr. Karol Pieta, DrSc.
predseda rady

Príloha: prezenčná listina